

Verkondiging

Het verhaal van de verloren zoon is één van de monumenten uit onze westerse cultuur, die mee het DNA van onze beschaving vorm hebben gegeven. Het is een pareltje in de wereldliteratuur, een juweel dat vele facetten laat zien. Een aantal daarvan zal ik in deze overweging de revue laten passeren.

De parabel wordt de parabel van de verloren zoon genoemd, omdat dat aansluit bij de naam van de voorafgaande gelijkenissen. Eerst lazen we over het verloren schaap, toen over de verloren penning, tenslotte over de verloren zoon. Samen vertellen deze drie parabels over hoe God omgaat met ons mensen, feilbare - zo u wilt zondige - mensen.

De opeenvolging van de drie parabels is geen toeval; het is een enumeratie naar climax: het verloren schaap is er een van honderd, de verloren penning is er een van tien, de verloren zoon is er één van twee.

De jongste zoon staat model voor de mensen die van het rechte pad zijn afgeweken. De vader verbeeldt de barmhartige reactie van God voor wie op zijn schreden terug keert. De oudste zoon staat model voor diegenen die wel op het rechte pad zijn gebleven maar moeten aanvaarden dat God berouwvolle, afgeweken personen wil vergeven.

Als je het verhaal van de verloren zoon snel leest, is het een leuk feelgood-verhaal over een vader die zijn opstandige zoon na een mislukt avontuur thuis ontvangt, hem van harte omhelst en een groot feest geeft. Maar wie de tijd neemt om zich erdoor te laten aanspreken, kan er echt stil van worden. Wist u dat het verhaal als inspiratiebron gediend voor Rembrandt? Hij schilderde zijn schilderij 'de verloren zoon' in 1662 en het hangt nu in de Hermitage in Sint Petersburg.

In hoeveel gezinnen zou er een verloren zoon of een verloren dochter zijn of geweest zijn? Als je daarbij stilstaat, dan begrijp je waarom dit verhaal bij zoveel mensen zo'n diepe snaar raakt. Is liefde van ouders niet altijd onvoorwaardelijk en willen ouders hun kinderen niet altijd een nieuwe kans geven, wanneer een van hen het verprutst heeft? En kun je je het diepe geluk van zo'n ouder voorstellen, als je kind uiteindelijk thuiskomt en tot inzicht gekomen is?

De jongste zoon uit het evangelie is zeker rebels als hij naar zijn vader toe stapt en vraagt: "Vader, geef mij het deel van uw bezit waarop ik recht heb". Hoezo, recht? Hij heeft nergens recht op! De vader was nog niet dood hè? Eigenlijk is de vraag zelf al super grof: hij wou gewoon vrijheid, niet meer naar zijn vader hoeven luisteren, zijn eigen zin doen. Lol trappen, plezier maken zonder de verstikkende grenzen van thuis.

En zo gaat hij de wijde wereld in, met een volle zak met geld, zijn vrijheid tegemoet. Hij feest er lustig op los en hij geniet met volle teugen zonder zichzelf iets te ontzeggen tot...de zak met geld op is. Dan gaat het snel van kwaad tot erger: blut,

failliet, geen vrienden meer, geen werk, geen eten..alleen nog varkens hoeden en met begerige ogen kijken naar de schillen die de varkens krijgen en hij niet. Lager kun je niet zinken.

En dan komt dat zinnetje:'Hij kwam tot zichzelf'. Toen hij naar de varkens keek (onreine dieren voor joden!), zag hij dat hij in even grote shit zat als zij. Daar kwam hij dus zichzelf tegen en hij dacht na. Hij dacht goed na. Ook al maakte hij grove fouten, dat moet je hem nageven,hij leerde er tenminste van.

En hij maakte een dappere keuze. Hij trok het boetekleed aan en besloot: 'Ik ga terug naar mijn vader en ik ga zeggen hoe fout ik ben geweest'. Dat is weinigen gegeven, die zichzelf door domme keuzes in de put hebben gewerkt om terug te keren en sorry durven zeggen.

Zijn broer daarentegen was het type van 'de gehoorzame zoon', die altijd braaf deed wat er van hem verwacht werd, maar daar innerlijk eigenlijk gefrustreerd en boos over was. Aan het einde van het verhaal zegt hij tegen zijn vader:" Die zoon van u, die alles verbrast heeft, komt terug en krijgt zomaar een feestje, terwijl ik altijd gehoorzaam voor u gewerkt heb, en u hebt me nog geen bokje gegeven om eens te feesten met mijn vrienden". Misschien was hij wel meer verloren dan zijn broer. Hij was het type van de farizeeër (aan wie Jezus dit verhaal vertelde!), de kampioen in uiterlijke religiositeit,zo'n iemand met een gouden mantel zeg maar, maar ook iemand die God niet persoonlijk kent.

De kampioen van deze parabel is natuurlijk de vader. De bovenmenselijke liefde van de vader blijkt hieruit dat hij met open armen klaarstaat en zijn verloren zoon hartelijk ontvangt, het gemeste kalf slacht en een groot feest geeft.

Het is natuurlijk duidelijk dat dit verhaal van Jezus over God gaat. Want als er een God bestaat, dan moet Hij toch honderden, duizenden, miljoenen, miljarden keren intelligenter, sterker, wijzer zijn dan wij? En dus ook geduldiger, liefdevoller, genadiger?Welnu, zo is onze God. Die ene die bestaanbaar is en die mij aanziet met de ogen van de minsten en zegt: Jou wordt alles vergeven en jij bent altijd welkom. Amen